

УДК 165.62+7.08.542

ДЕКОНСТРУКЦІЯ ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМУ ЯК ПРИНЦИП СУЧАСНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕКСТІВ

Повторева С. М.

У статті показано, в який спосіб переглядаються структури метафізичного мислення, руйнуються традиційні опозиції мови європейської і генетично пов'язаної з Європою культури через дискурс деконструкції.

Ключові слова: *бінарні опозиції, деконструкція, деструкція, дискурс, постструктуралізм.*

Постановка проблеми. Центральною проблемою статті є виявлення взаємозв'язку деконструктивного аналізу філософських та літературних текстів зі змінами світоглядних засад європейського мислення.

Головна особливість розробки даної проблеми. Принцип деконструкції розглядається у контексті аналізу художньої літератури, гендерних досліджень, що дає можливість нових інтерпретацій і поглибленого філософсько-антропологічного та літературознавчого дослідження.

Короткий аналіз попередніх публікацій, присвячених цій проблемі. Вихідним пунктом статті є праці Ж.Дерріди як основоположника і класика деконструкції, а також інших представників постструктуралізму, які застосовували цей принцип в аналізі філософських і художніх текстів – Ю.Крістєвої, Ж.Дельоза, П.де Мана, дослідженнях з гендерного напрямку та ін. Доволі ґрунтовними є роботи дослідників зі слов'янських країн Н.Автономової, О.Аронсона, А.Беляєвої, А.Горних, Н.Гурко, С.Куцепал, Р.Нича та ін. У статті знайшли відображення висновки власних праць авторки [1; 2].

Виділення недостатньо досліджених раніше аспектів проблеми.

1. В існуючих вітчизняних роботах з цієї проблематики недостатньо відображено схожість і відмінність принципів деконструкції і деструкції, їх закономірне з'явлення в європейському інтелектуальному просторі та глибинний зв'язок з антропологічними дослідженнями філософських текстів і творів художньої літератури.

2. Принцип деконструкції розглядається більшою мірою як доволі самостійне явище, хоч він є елементом структурної методології як системи, що містить ряд інших принципів, з чого і виходить у даному дослідженні авторка статті.

Принцип деконструкції набуває особливого методологічного значення у творчості представників постструктуралізму як одного з найвпливовіших напрямів сучасної гуманітаристики. Цей принцип не прагне проникнути в істинні структури смислу тексту, виявити єдину істину Буття, виражену через значення.

Деконструкція орієнтується на множинність смислів, відсутність єдиної матриці значення тексту, принципове "багатоголосся" тексту, яке не зводиться до одноголосся істини [3, с.8].

Деконструкція продовжує і розвиває принцип деструкції західноєвропейської метафізики. Поняття деструкції вводиться М.Хайдеггером у творі „Буття і час”, розвивається і конкретизується у пізніших його працях. Хайдеггер прагнув покінчити з метафізичною традицією і піддавав деструктивному аналізу існуючі метафізичні поняття, щоб по-новому їх розташувати. Деструкція призначена для „розхитування закостенілої традиції і відшарування нарощеної нею схованок” [4, с.39].

Деструкція М.Хайдеггера - це спосіб крізь метафізику дістатися граничних основ самої метафізики і буття. Деструкція метафізики здійснюється через мову, бо саме в ній втілено принципи метафізики. Філософ починає застосовувати цей принцип в контексті категоріального апарату античної онтології, що дістався у спадок (Анаксимандра, Аристотеля, Платона та ін.), щоби дійти до вихідного досвіду, в якому були здобуті перші і з тієї пори провідні визначення буття. Деструкція покликана здійснити демонтаж онтологічних підвалин західної культури через її мову, має свою логіку, послідовність етапів. Першим кроком є виявлення граничних засад метафізики, деструктивний зворотний хід в історію онтології, адже „тільки у проведенні деструкції онтологічної традиції буттєве питання досягає своєї істинної конкретизації” [5, с.42]. Другий крок деструкції, пов'язаний з аналізом структури мови, власне і є виходом до основ самого буття і розуміння суті мови. На цьому шляху можливо досягти розуміння природи людини, оскільки людина, на думку М.Хайдеггера, існує найперше у мові. Буття виходить на поверхню, світиться крізь мову, і в такий спосіб постає як саморозкриття буття. Мова – не людське установлення з граматичною структурою „суб'єкт–об'єкт”, це самовладна, незалежна сила. Саме мова говорить, а не людина. Через мову промовляє буття, особливо в поетичній творчості.

Усвідомивши евристичний потенціал деструкції, засновник деконструкції Ж.Дерріда аналізує тенденції в історії філософії, що зумовили процеси, окреслені цим поняттям, називає і досліджує дискурси деструкції, автори яких найбільш радикально сформулювали ідею децентрування структури. Це ніцшеанська критика метафізики; концепти буття, інтерпретації та знаку без присутньої істинності; фрейдова критика присутності при собі, тобто свідомості, суб'єкта, ідентичності собі. Найбільш радикальною в цьому переліку він вважає саме Хайдеггерову деструкцію метафізики, визначення буття як наявності [6, с.567].

Наслідком цієї роботи і стало створення на основі деструкції методологічного принципу деконструкції (згідно з латинським перекладом з грецької означає „аналіз”), вперше введеного в книзі „Дещо стосовно граматики” [7]. На конференції "Мова критики і науки про людину", організованої Університетом Джона Гопкінса (1966 р.), це поняття було оприлюднене, дістало поширення серед інтелектуальної спільноти Сполучених Штатів. У М.Хайдеггера деструкція означає перегляд традиційного об'єктивного, науково-теоретичного розуміння світу, а також всієї філософської традиції. Дерріда не виступає проти традиційної метафізики так радикально, як М.Хайдеггер, розуміючи нездійсненність повного виходу мислення за межі метафізики. Навпаки він поновлює метафізичну традицію,

проте розглядає її не як онтологічне завдання, а як процес читання текстів. Деконструкція Дерріда спрямована не стільки проти метафізичних абсолютів як таких (Хайдеггер та інші згадані філософи у своїх дискурсах деструкції вже поставили під сумнів доцільність пошуку істини буття), як проти того виду чистої присутності, в якій немає ані сліду, ані текстуальності.

Деконструкція і деструкція мають як схожі, так і відмінні особливості. Обидва принципи є методологічними засобами дослідження мовних конструктів, створених у процесі функціонування культури, обидва спрямовані на перебудову засадничих понять європейської культури, подолання її логоцентризму і бінаризму. Кожен з цих принципів має на меті адекватне сприйняття сучасності через мову і створення дискурсивних засад майбутнього. Водночас, якщо деструкція спрямована на демонтаж і перетворення онтологічних (метафізичних) засад західної культури, то деконструкція відмовляється від онтологічних претензій, вважає неможливим позбавитися створених цією культурою опозицій. Головне спрямування деконструкції – практична робота з текстами, їх нові інтерпретації, переклад і виявлення прихованих підвалин шляхом різноманітних прочитань, виведення на поверхню таємниць. Подолання логоцентризму і бінаризму відбувається з позицій множинності інтерпретацій будь-якого тексту, відсутності єдиного онтологічного центру, медіативного синтезу опозицій мови західної культури [8, с.65].

У працях Ж. Дерріда принцип деконструкції пов'язується значною мірою зі свободою інтерпретації. На його думку, основою інтерпретації будь-якого тексту є припущення про існування наперед існуючого тексту, інстанції, яку називають оригіналом [9, с.35], певної ієрархічної структури, що відкриває доступ до наявності (присутності), джерела, істини. Наявність виявляє себе трансцендентним позначенням, яке, попри заміну чи трансформацію означників, завжди присутнє і зберігається як тотожне собі [10, с.337]. Це позначене постає перш за все у вигляді „смислу”, який начебто існує до мови, до поєднання з певним матеріальним носієм (голосом, письмом). Якщо вважати мову виразником якогось незалежного від мови, існуючого до неї концепту, то ми потрапляємо у певного роду „структурну пастку” [11, с.57], яка дозволяє філософії присутності єдине, самототожне позначене ставити ієрархічно вище ніж множинний, гетерогенний означник. Саме трансцендентне позначене, за класичними уявленнями, є об'єктивною реальністю, формою присутності, яка передує будь-якій означувальній діяльності і зовні спрямовує останню.

На відміну від такої позиції Ж.Дерріда вважає, „що ніколи не було трансцендентального або привілейованого означуваного (позначеного, за прийнятою в даній статті термінологією – С.П.), а тому поле або гра сигніфікації не мають більше меж” [12, с. 567]. Тобто означник (мова, голос, письмо тощо) ніколи не буває нейтральним. Він дуже істотно формує інтерпретації, створює смисли. Замість інтерпретації Ж.Дерріда пропонує викреслювання як метод свого роду антиінтерпретації. Викреслювання являє собою операцію деконструкції. Наслідком викреслювання є те, що маємо справу вже не з первинним поняттям з усіма його конотаціями, властивими філософії присутності, але з чимось принципово іншим. Викреслювання – це не просте заперечення, зняття, воно дозволяє зробити виразними основи і межі викресленого поняття, прочитати приховане, розкласти його. Викреслене буде вказувати на те, що було неможливе у його структурі до

викреслювання, але при цьому виявляються обмеженість і метафізичні конотації первинного, не перекресленого поняття. Перекреслене не зникло, але його функція і значення змінилися. Отже, викреслене поняття – це деконструйоване, тобто наслідок деконструкції [13, с. 67-68].

За Дерріда, методом відшукування смислу є не пошук прихованих абсолютів, або трансцендентних позначених, але аналіз на рівні означників, який розкриває витоки породження смислу в процесі гри мовних форм, записаного слова, граматичних структур. Стратегія первинного письма (*différance* – за термінологією Ж.Дерріда), що передує мові і культурі, відтиск якого несе на собі письмо, відміння методологію вслуховування у трансцендентний чоловічий голос Буття (Бога), характерну для філософії Е.Гуссерля і особливо М.Хайдеггера. *Différance* дозволяє розкрити динаміку того, що не дано, і виявляється при розборі прихованої у тексті ідеологічної структури. Логоцентризм, традиція обмеження гри позначень і згортання її до якоїсь точки присутності змінюється у процесі деконструкції рухом від центру, до нескінченності розпорошення значень і цитування. Деконструкція не зупиняється в жодному пункті структури, вона руйнує фундаментальні поняття традиційної західної культури, демонструючи у процесі генеалогічного аналізу їх невідповідність собі. Внаслідок деконструкції виявляється самотійне життя мови, яка чинить опір будь-якій філософській системі. Такий аналіз засвідчує, що кожен текст є нескінченним тлумаченням іншого тексту, і цей процес не має кінця і меж. Деконструкція, на думку Д.Дерріда, є рухом досвіду, відкритого майбутньому, досвіду невизначеного, порожнього, очікуванням іншого і події [14, с.167]. Деконструкція не містить обмеженої кількості правил, але може бути застосовною до будь-якого тексту. Водночас це методологія, яка конструює певну модель аналізу, витлумачення творів. Головними ознаками цієї методології є намагання відкрити майбутнє через досвід і мову, а також міждисциплінарність, що долає кордони між філософією і художньою творчістю.

Близьким до деконструкції є напрям „нової критики” у працях американського філософа Г.Блума. У деконструктивному аналізі літературних творів Г.Блума домінує ідея, що кожне прочитання вірша хибне або характеризується недооцінкою. Таке прочитання є критичним, створює психологічний захист від стану пригніченості, в якому опиняється поет чи читач, що прагне написати щось нове або по-новому прочитати вірш. Виникає ситуація конфлікту, забарвлена комплексом Едипа, між поетами чи поетом і читачем, і власне завдяки цьому поет-читач стає спроможний відчувати себе оригінальним і створити свій твір через хибне прочитання або недооцінку прочитаного віршу. Проте прагнення досягти новизни виявляється невдалим, оскільки поет чи читач, незважаючи на своє прагнення, мимовільно долучається до традиції і зміцнює цю традицію. Створюються дуже важкі психологічні умови для творчості. Однак ці труднощі стають перевагою для інтерпретатора, який, базуючись на позиції розрізнення (необхідна складова деконструкції) може виявити приховану структуру, що пов’язує вірші попередників і наступників [15, с. 48].

Виразно представлена методологія деконструкції у працях Ю.Крістевої. Вона знаходить опору для формування свого методу в творчості Р.Якобсона, якому, на її погляд, вдається певним чином розв’язати суперечність, перед якою постав західний суб’єкт, „прагнучи опанувати-структурувати як логос, так і свої

дологічні і транслогічні відступи” [16, с. 317]. Осмислення і подолання цієї суперечності у межах мови здійснюється через дослідження віршів, в яких втілено „ритм, смерть і майбутнє” [17, с. 317] – важливі екзистенціальні засади життя людини у структурі суспільного буття. Ю.Крістева демонструє свій варіант деконструкції, аналізуючи кілька тем, чи міфем, властивих розумінню поезії футуристів Р.Якобсоном. Одна з міфем – битва поета із сонцем – пронизує багато художніх текстів. Сонце виступає як „інстанція мови, або „корона” ритмічного пориву, обмежувальна структура, батьківський закон, що відшліфовує ритм, здебільшого вбиває його, а водночас спонукає його показатися, вийти з земних обертань, сказати про себе слово” [18, с. 319]. Опанування сонця зупиняє ритм, лишається тільки вічний двобій із сонцем, під час якого Я по черзі буде то сонцем, то сонцеборцем, ніколи одне не буде без другого, поетичне формулювання триватиме, поки триватиме битва. Я (у поезії В.Маяковського, В.Хлебнікова) поставлене замість мови, замість корони, системи; це вже не ритм, а знак, слово, структура, договір, примус.

Смерть також постає предметом деконструктивного аналізу поезії. Тема смерті й самогубства завжди привертає увагу лінгвістів у творчості поетів своєї доби. Вбивство, смерть, застигле суспільство – це власне неможливість розуміти позначення як таке, як шифрування і ритм. Поет гине, тому що прагне перетворити ритм на домінанту, почути в мові те, чого вона не хоче казати, надати їй субстанції, не підпорядкованої знаку. Кожне суспільство завмирає, коли відкидається поетична мова. Антиномія між словом і поняттям (поруч із усвідомленням їх тотожності) є неминучою, оскільки без цієї суперечності немає руху понять, взаємодії між знаками. Відношення між поняттям і знаком стають автоматичними, зупиняється хід подій, зникає усвідомлення реальності. Поезія здатна захистити нас від цієї автоматизації і стагнації, яка загрожує всім проявам нашого життя [19, с. 320-321]. У цьому розумінні поезія протистоїть смерті, а смерть поета означає домінування соціальної стагнації.

Смисл майбутнього завдяки деконструкції творів В.Маяковського і В.Хлебнікова, на думку Ю.Крістевої, постає як втручання семіотичного ритму в порядок мови, і це втручання апелює до якоїсь пізнішої доби, яка ніколи не здійсниться, але стане переворотом нинішнього місця і значення. З цих позицій мова структурується як ядро монументальної історичності. Поетичний дискурс завжди вимірює ритм у структурному аспекті, він розчарований у теперішньому і не припиняє зсувати теперішнє в якесь неможливе майбутнє. Це закон поезії, який поглиблює автономію означника, надає йому власного значення, прямує до якоїсь небувалої мови. Так футуризм творить ситуацію, що передує логічній послідовності комунікації, не виходить зі своєї доби, водночас дослухається до Жовтневої революції лише тому, що його теперішнє підпорядковане майбутньому. Елементом цього майбутнього мови є слово як таке, сам феномен слова, породжений двобоєм ритму з системою знаків. Коли вірш доведений до межі експресивності, тоді код культури розкривається назустріч ритму тіла, щоб сформулювати інший сенс, сенс прийдешнього. Цей двобій існуюче суспільство (його дискурс) намагається припинити, що є, на думку Ю.Крістевої, глибинною причиною смерті, ізоляції, втечі поетів. Подібне бачення мови як ризикованої практики, як розкриття людини назустріч ритму тіла і водночас до історичних

переворотів, базоване на ідеях Р.Якобсона і методі деконструкції, вважає дослідниця, має стати предметом сучасних лінгвістичних теорій і семіотики [20, с.322-324].

Принцип деконструкції, як і структурна методологія загалом у дискурсі постструктуралізму, широко застосовується, хоч і неоднаково тлумачиться в гендерних дослідженнях. Д.Батлер зазначає, що „не існує гендерної ідентичності поза вираженням гендеру; ця ідентичність по суті визначається самими „вираженнями”, що є...її результатом” [21, с. 25]. Потреба повторювати повсякчас гетеросексуальні норми, що нав'язуються суспільством, свідчить про нестабільність цих норм, про загрозу і можливість їх руйнування. У межах жіночих студій спостерігаються намагання розхитати прийняті сексуальні категорії. Це здійснюється в процесі деконструктивного аналізу існуючих текстів і створення нових.

Теоретичні тексти Е.Сісу і Ю.Крістєвої радикально позбавляють суб'єкт центру, в цих текстах дискурси ієрархічно не впорядковані; жорсткі бінарні опозиції нехтуються. Структурним принципом постає жіноче тіло. Завдання гендерних студій – деконструювати поверхню явищ для оголення внутрішньої прихованої структури. Вважається, що дослідження як таке не може здійснити нічого більшого, ніж описати власний досвід дослідника і в такий спосіб вплинути на досвід інших людей, спонукати їх до дій: сміху, участі або отримання задоволення. Деконструкція у філософії статевої відмінності Е.Сісу ґрунтується на пошуку ліній розриву фалоцентричного порядку в літературі. У прийнятих метафізичних опозиціях західного світогляду вона намагається докорінно поміняти структурну залежність одного з членів цієї опозиції від другого, розірвати їх звичне панування в ієрархії одного над іншим. Так, у бінарному співвідношенні „чоловік-жінка” дослідниця пропонує не визначати жіноче через чоловіче, а зробити базовим поняттям жіноче начало, жіночу втіху. Це не означає, що чоловіче начало стає підпорядкованим, що здійснюється просте обернення звичного відношення „чоловік-жінка”. Будується зовсім інша структура дискурсу на основі письма. Жіноче постає не як противага чоловічому, а начало, властиве їм обом, хоч і різною мірою. В жіночому дискурсі це начало постає як спосіб подолання патріархальної метафізики і встановлення рівноправного порядку [22].

Ю.Крістєва також піддає деконструкції опозицію "чоловік-жінка". „Вважати, що „ти – жінка”, відзначає вона, майже не менше безглуздя та обскурантизм, ніж вважати, що „ти – чоловік ” [23, с. 456]. „Майже” означає тут, що поняття „жінка” є практично корисним для боротьби за свободу (абортів, контрацепції) і свої права. Однак у глибинному сенсі, на думку дослідниці, „жінкою не можна бути, бо жінка – це те, що навіть не доходить до буття,... не репрезентується, те, що не висловлюється, лишаячись поза межами номінацій та ідеологій” [24, с.456]. Підкреслюється сконструйованість цього поняття, яке не має під собою онтологічної основи, є негативністю, існує лише в опозиції „чоловік-жінка”. Штучність цього конструкту дає підставу стверджувати, що він історично плинний і підвладний змінам.

Принцип деконструкції оцінює як надзвичайно продуктивний і свідомо застосовує у своїх філософських і художніх працях О.Забужко. „Заохливішим завданням для сучасного історика української культури, зазначає вона, видається

якраз договорити недоговорене, проявити недопроявлене, розглянувши ту чи іншу дисидентську альтернативу колоніальному „мейстримові” таки в питомих для неї самої, а не в накинутах їй...контекстах: одне слово, деконструювати, щоб реконструювати – якщо і не саме зруйноване місто, то бодай його архітектурний проект” [25, с.42]. Дослідниця визнає деконструктивний аналіз особливо ефективним у системі феміністичної методології, яка найбільшою мірою допомогла вітчизняній думці дестабілізувати патріархальний канон, яким „колоніальна культура несвідомо дуплікує всередині себе ієрархічну структуру імперської влади” [26, с. 43].

Висновки. Як і структурна методологія загалом, принцип деконструкції має практичну спрямованість. Якщо соціальний світ створений зі значень, сконструйованих людьми, його можна змінити. Існують, безперечно, певні умови, що не залежать від сприйняття, але факти не є нейтральними, вони потребують інтерпретації в контексті цінностей існуючої системи значень. Деконструкція слугує поінформованій практичній дії, намагається змінити світ шляхом вторгнення в приховані ментальні структури. Її називають найдеструктивнішим для традиційної філософії і загалом європейської культури дискурсом, що будь-коли існував. Практичний характер деконструкції у випадку феміністичних досліджень виявляється в тому, що вони орієнтуються на знання, інтереси жінок, їх суб’єктивність, мають на меті здійснювати феміністичні проекти, втілювати в життя визвольні ідеали жіночих рухів. Цей принцип своєрідно осмислюється і впроваджується переважно представниками гуманітарних галузей знань і художньої літератури в контексті сучасної європейської культури. Його застосування демонструє конструктивні можливості сучасної структурної методології, її здатність виявляти корінні суперечності і конфлікти, артикульовані в дискурсивному полі сучасної європейської і базованої на ній гуманітаристики, та накреслювати шляхи їх подальшого розв’язання переважно у сфері символічної реальності, однак у соціально-політичних рухах також.

Список літератури

1. Повторева С.М. Принцип деструкції М.Хайдеггера і деконструкція постструктуралізму / С.М.Повторева // Вісник Націон. ун-ту "Львівська політехніка": Філософські науки - № 661. – 2010. - С.59-65.
2. Повторева С.М. Структурний підхід – структуралізм – постструктуралізм (еволюція методології та її поширення у гуманітарних студіях): Монографія. / С.М.Повторева. – Львів: Вид-во Націон.ун-ту „Львівська політехніка”, 2010. – 336 с.
3. Гурко Е. Деконструкция: тексты и интерпретация / Е.Гурко. – Минск: Экономпресс, 2001. – 320 с.
4. Хайдеггер М. Бытие и время / М.Хайдеггер ; [пер. с нем. В.В.Бибихин]. – Харьков: Фолио, 2003. – 503 с.
5. Там само.
6. Деррида Ж. Письмо та відмінність / Ж.Деррида ; [пер з фр. В.Шовкун]. – К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2004. – 602 с.
7. Derrida J. De la Grammatologie / J. Derrida. – Paris: Les Edition de Minuit, 1967.
8. Повторева С.М. Принцип деструкції М.Хайдеггера і деконструкція постструктуралізму / С.М.Повторева // Вісник Націон. ун-ту "Львівська політехніка": Філософські науки - № 661. – 2010. - С.59-65.
9. Деррида Ж. Вокруг Вавилонских башен / Ж.Деррида. – СПб.,2002.

10. Дерида Ж. Письмо та відмінність / Ж.Дерида ; [пер з фр. В.Шовкун]. – К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2004. – 602 с.
11. Дерріда Ж. Позичі / Ж.Дерріда ; [пер. з фр. А.Ситник]. – К.: Les Editions de Minuit, 1994. – 158 с.
12. Дерида Ж. Письмо та відмінність / Ж.Дерида ; [пер з фр. В.Шовкун]. – К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2004. – 602 с.
13. Беляева А.М. Деконструкція як особа стратегія інтерпретації / А.М.Беляева // Вестник Московск. ун-та. — 2008. - Вып. 1. – С. 61-71.
14. Там само.
15. Стівенс Дж. Блум, Гарольд / Дж. Стівенс // Енциклопедія постмодернізму. – К.,2003. – С.47-49.
16. Крістева Ю. Полілог / Юлія Крістева ; [пер з фр. П.Тарашук]. – К.: Юніверс, 2004. – 480 с.
17. Там само.
18. Там само.
19. Там само.
20. Там само.
21. Butler J. Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity / J.Butler. – New York: Routledge, 1990.
22. Cixous H. Coming to Writing and Other Essays / H.Cixous. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991.
23. Крістева Ю. Полілог / Юлія Крістева ; [пер з фр. П.Тарашук]. – К.: Юніверс, 2004. – 480 с.
24. Там само.
25. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій / О.Забужко. – 3-е вид., виправл. – К.: Факт, 2007. – 640 с.
26. Там само.

Повторева С.М. Деконструкція постструктуралізму як принцип сучасної інтерпретації текстів // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия: Философия. Культурология. Политология. Социология. – 2011. – Т.24 (63). – № 2. – С.

В статті показано, яким образом переосмислюються структури метафізического мислення, руйнуються традиційні опозиції мови європейської і генетически зв'язаної з Європою культури через дискурс деконструкції.

Ключевые слова: бінарні опозиції, деконструкція, деструкція, дискурс, постструктуралізм.

Povtoreva S. M. Deconstruction of poststructuralism as a principle of modern interpretation of texts // Scientific Notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. Series: Philosophy. Culturology. Political sciences. Sociology. – 2012. – Vol. 24 (65). – № 4. – P.

The article reveals how metaphysic mental structures and destruction of the traditional linguistic oppositions of European and genetic connected with the Europe cultures are being revised through the discourse of deconstruction.

Key words: binary oppositions, deconstruction, destruction, discourse, poststructuralism.

Стаття постувила в редакцію 17.09.2012